

Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju

Raport merytoryczny 2006

“Zielona Brama” – ekologia w Internecie

Od wielu lat Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju prowadzi internetowy wortal „Zielona Brama”. Statystyka odwiedzin serwera w 2006 wskazuje na utrzymywanie się tendencji wzrostowej liczby odbiorców korzystających z wortalu.

Dolnośląski serwer ekologiczny

- Strony internetowe organizacji.

Serwer utrzymuje strony oraz publikacje organizacji i inicjatyw ekologicznych z Dolnego Śląska, takich jak: Centrum Prawa Ekologicznego, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Federacja Zielonych, Front Wyzwolenia Zwierząt, Fundacja Karkonoska, Fundacja Kultury Ekologicznej, Fundacja "Zielona Akcja", Ośrodek Edukacji Makrobiotycznej, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "proNatura", Stowarzyszenie Działań Ekologicznych, Stowarzyszenie "Semper Avanti", Koalicja "Rowerowy Wrocław", Zachodniosudeckie Towarzystwo Przyrodnicze, Wrocławska Grupa Chiropterologiczna, Stowarzyszenia na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Gminy Mściwojów, Europejskiego Stowarzyszenia Ekologów, Stowarzyszenia Ekologicznego Eko-Unia, Grup Partnerskich Polski Południowo-Zachodniej, Stołecznego Towarzystwa Ochrony Ptaków – STOP, Klubu Miłośników Bocianów "CICONIA" i Koalicji na Rzecz Ruchu Rowerowego w Legnicy.

Rozwój zasobów statycznych, wyłączając autonomiczne witryny wspomnianych wyżej organizacji, zamknął się liczbą 40 nowych stron www, z czego 21 z dotacji WFOŚ i GW powstałych w ramach prowadzonej przez Fundację Witryny Koalicji "Rowerowy Wrocław".

- Administracja i pomoc techniczna.

Nad bezawaryjnym działaniem serwera czuwał administrator, nadzorujący proces publikowania na serwerze stron www, który udzielał również bezpłatnych konsultacji technicznych, posiadaczom kont pocztowych i www oraz administratorom list dyskusyjnych oraz dokonywał wszelkich niezbędnych instalacji i rekonfiguracji istniejącego oprogramowania.

- Modernizacja serwera oraz integracja zasobów ekologicznych.

W 2006 kontynuowany był proces integracji zasobów zgromadzonych na serwerze "Zielona Brama" z zasobami serwera Most prowadzanego przez Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych z Krakowa, będącym w stosunku do Zielonej Bramy inicjatywą bliźniaczą.

Dolnośląski Wortal Ekologiczny

- Dolnośląski serwis informacyjny.

Przez cały rok, przy współpracy Fundacji Ekologicznej "Zielonej Akcja" oraz Fundacji Kultury Ekologicznej, Fundacja prowadziła ekologiczny serwis internetowy, składający się z takich elementów jak: katalog dolnośląskich organizacji ekologicznych, dolnośląski ekologiczny przegląd prasy, kalendarium imprez ekologicznych, dokumenty, stanowiska, opracowania, katalog linków, system poleceń.

- Serwisy tematyczne

Lista bazujących na aktywności Fundacji i innych organizacji serwisów przedstawia się następująco: serwis Klubu Przyrodników, serwis edukacyjny bociany.pl, serwis agro-eko-

info, serwis kur rasy Zielononózki Kuropatwianej, serwis ekojamark.pl, serwis odra.edukacja.pl, serwis ptaki.info.pl, serwis PCB-stop, serwis Czas na Odrę, serwis prawny, serwis Fundusze Strukturalne, serwis "Poradnik Odpadowy", serwis energetyczny "Ciepłej", Serwis Natura 2000 (składający się z trzech segmentów: Natura 2000, Natura 2000 nad Odrą i Dolnośląska Natura 2000), Serwis rolnictwo.eko.org.pl, Serwis międzynarodowego projektu "Bocian", Serwis projektu "Czarna Owca", Serwis dolnośląskich producentów żywności ekologicznej "Ekopaczka", Serwis edukacji ekologicznej w zakresie recyklingu odpadów "Czyste środowisko". Rozwój serwisów tematycznych prowadzonych przez Fundację zamknął się liczbą 120 str. www.

Multimedialny interaktywny serwis miłośników ptaków "Wysokie Loty"

W 2006 roku zmodernizowany i rozbudowany został prowadzony przez Fundację od 2003 roku, dedykowany wszystkim zainteresowanym poznawaniem gatunków ptaków, występujących na terenie naszego kraju, zarówno początkującym obserwatorom, jak i osobom zajmujących się edukacją przyrodniczą dzieci i młodzieży, serwis www.ptaki.info. Rekonstrukcja poszła w kierunku wykorzystania w nim nowatorskich interaktywnych narzędzi edukacyjnych, mających na celu zwiększenie aktywności dzieci i młodzieży (oraz ich wychowawców) w zakresie samokształcenia i samodzielnej aktywności terenowej.

W serwisie znaleźć można:

- bazę informacyjną, zawierającą opis 200 gatunków wraz ze szczegółowymi danymi dotyczącymi wyglądu, zwyczajów, siedlisk, okresów występowania i obserwacji oraz ilustracje, zdjęcia i nagrania ptasich głosów;
- dynamiczny kalendarz obserwacji, wyposażony w podstawowe wskazówki obserwacyjne dotyczące poszczególnych gatunków;
- poradnik "Vademecum Podglądacza", będący zbiorem podstawowych zasad podglądania ptaków, uzupełniony o oparty na oficjalnych danych WHO materiał dotyczący zasad prowadzenia zajęć terenowych w sytuacji pojawienia się na terenie Polski wirusa Ptasiej grypy (które zdaniem specjalistów są bezpieczne i możliwe wbrew całej histerii medialnej rozpętanej wokół tego tematu);
- bazę terenowych ścieżek edukacyjnych oraz interaktywny zbiór gotowych scenariuszy edukacyjnych z możliwością dodawania recenzji oraz zdalnej publikacji własnych pomysłów edukacyjnych;
- internetowe gry edukacyjne: "Ptasie memory" i "Ptasi quiz", których formuła umożliwia ponoszenie wiedzy o ptakach w atrakcyjny sposób na poziomie podstawowym i zaawansowanym, a adresatami są tutaj zarówno dzieci, jak i dorośli;
- krótkie filmy z życia ptaków, audycje radiowe mp3 "Ptasie gawędy", zdjęcia i ptasią poezję, przykłady działań ochronnych oraz na bieżąco aktualizowane "Ptasie wieści".

Baza Dobrych Projektów

Na serwisie dotyczącym funduszy strukturalny (koalicjafs.org.pl), w ramach współpracy z Polską Zieloną Siecią, funkcjonuje obszerna baza projektów dobrych praktyk w zakresie wykorzystania Funduszy. Dział portalu „Koalicja Polskich POE na rzecz Funduszy Unijnych” stworzona przez DFE zawiera 50 studiów przypadku (case studies) wzorcowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe (lub we współpracy z nimi) w Unii Europejskiej. Obszary tematyczne projektów to m.in.: energie odnawialne, ochrona środowiska, rozwój obszarów wiejskich. Promocja Bazy miała miejsce na „Zielonym Forum” w ramach Targów POLEKO'2006. Portal jest elementem projektu „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”, współfinansowanego z POPT.

Magazyn ekologiczny „Kropla”

Magazyn ekologiczny „Kropla”, wydawany przez Fundację od 1995 roku, adresowany jest w szczególności do liderów lokalnych środowisk działających na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju oraz ludzi wspierających te działania - w tym wolontariuszy. Misją pisma jest przedstawianie konkretnych propozycji aktywności dla natury i człowieka oraz wspieranie współpracy organizacji ekologicznych i aktywizowanie aktywności obywatelskiej. Dystrybucja „Kropki” obejmowała cały kraj: poprzez sieci EMPiK i prenumeratę. W kolportażu Kropli pomagały również POE działające w Polskiej Zielonej Sieci. Uruchomiono także system prenumeraty społecznej – osoby przekazujące 1% podatku na działania ekologiczne otrzymały „Kroplę” w prenumeracie.

Ochrona przyrody i zrównoważony rozwój – kampania informacyjna dla ludności obszarów wiejskich w krajach Europy Środkowej.

Celem tego projektu, rozpoczętego w maju 2005 i zakończonego w maju 2006 było ukazanie możliwości wykorzystania funduszy europejskich na obszarach wiejskich, na konkretnych przykładach z krajów Europy Zachodniej. Projekt skupiał się przede wszystkim na analizie i promocji doświadczeń Lokalnych Grup Działania (LGD) Programu Leader +, w powiązaniu z ochroną przyrody. Projekt realizują dwie organizacje polskie: główny koordynator czyli Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia oraz Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, a także dwie czeskie: Arnika - Nature Conservation Program i Partnerstvi - Environmental Partnership.

W ramach projektu wykonano:

- 5 studiów obszarów LGD (Case Study). Ich celem było zebranie i opracowanie danych oraz przygotowanie ilustrowanych przykładów wykorzystania funduszy europejskich w krajach tzw. Starej Europy. Wybrane zostały miejsca z doświadczeniami we współpracy LGD Leadera + na terenach cennych przyrodniczo, posiadających na swoim terenie obszary europejskiej Sieci NATURA 2000. Opracowano studia obszarów dotyczące Górnośląskiej Krainy Wrzosowisk i Stawów (Niemcy- Saksonia), Wachau (Austria), Pielachtal (Austria), Kyjovské Slovácko (południowe Morawy - Czechy) oraz Dolina rzeki Dyfi (Walia).
- 5 wyjazdów studyjnych (Study Tours) do lokalnych partnerstw LGD - do Saksonii, w do Kyjovské-Slovácke, do Wachau (Austria), do Brandenburgii (Niemcy) oraz do Doliny rzeki Dyfi (Walia). W wyjazdach uczestniczyli przedstawiciele lokalnych grup działania tworzonych na terenie całej Polski w ramach pilotażowego programu LEADER+, a także uczestnicy z Czech.
- 4 seminaria krajowe „Współpraca i zrównoważony rozwój w działaniach grup typu Leader Polski Południowo – Zachodniej. Sieć Natura 2000 a Program Leader+”, zorganizowane we Wrocławiu, Szczecinie, Białymstoku i Krakowie dla przedstawicieli lokalnych grup działania, administracji samorządowej i władz ochrony przyrody z obszaru pd-zach Polski.

- Konferencję międzynarodową dla uczestników z Polski, Czech i Niemiec
- Stronę www.natura2000.pl o tematyce Natura 2000 i rozwój obszarów wiejskich, prezentującej efekty projektu.
- Wydano również materiały informacyjno-promocyjne związane z tematyką projektu, w tym dokumentację filmową, ulotki, postery.

Projekt finansowany był ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu PRINCE oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach projektu „Natura procentuje - kampania promująca wykorzystania lokalnego partnerstwa dla ochrony obszarów Natura 2000”.

LEADER – partnerstwo człowieka i przyrody

Od drugiej połowy 2005 roku do maja 2006 Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Doliny Baryczy i samorządami lokalnymi, realizowała projekt w ramach działania „2.7 Pilotażowy program LEADER +” Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich. Działanie to skierowane jest na wspomaganie tworzenia na obszarach wiejskich partnerstw trójsektorowych, tzw. Lokalnych Grup Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju wsi. Projekt realizowano na terenie ośmiu gmin z obszaru Doliny Baryczy, 5 dolnośląskich: Milicz, Żmigród, Twardogóra, Krośnice i Cieszków oraz 3 wielkopolskie: Odolanów, Przygodzice, Sośnie. Gminy te posiadają ten atut, iż w całości lub w dużej części ich terytoria znajdują się w granicach ostoi ptasiej obszaru Natura 2000. Co za tym idzie, możliwe było stworzeniu zintegrowanego programu rozwoju lokalnego w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe tego regionu.

W ramach projektu podjęto we współpracy z grupą ok. 40 lokalnych liderów działania na rzecz stworzenia Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW) oraz powołania Lokalnej Grupy Działania. W ramach realizacji projektu zrealizowany został cykl spotkań informacyjnych dla społeczności lokalnej oraz proces prac warsztatowych nad zapisami ZSROW – wizja i misja obszaru, cele, działania i zadania do realizacji w latach 2007 – 2008. Spotkania informacyjne oraz warsztaty organizowane były na terenie każdej z gmin, gdzie oprócz prac nad strategią dało to możliwość uczestnikom warsztatów zapoznanie się z walorami przyrodniczo – kulturowymi całego obszaru realizacji projektu. Poznać swój potencjał, który wykorzystany będzie jako podstawa zrównoważonego rozwoju regionu.

W efekcie opracowana została Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich dla terenu Doliny Baryczy, powołano Fundację Doliny Baryczy dla realizacji dalszych etapów programu LEADER+ na tym obszarze. DFE współpracowała z Fundacją Doliny Baryczy w przygotowaniu wniosku na realizację II Schematu Programu LEADER+. Wniosek ten został zatwierdzony do realizowania przez Ministra Rolnictwa pod koniec 2006r.

Wrocławskie Jarmarki Ekologiczne

W ramach organizowanych po raz kolejny jarmarków, w 2006 roku Fundacja promowała Wrocław jako miasto ekologiczne, przyjazne swoim mieszkańcom. Estetyczna zabudowa, różnorodność prezentowanych artykułów, promocja ekologicznej żywności oraz wyrobów opartych na naturalnych produktach cieszyły się dużym zainteresowaniem przez cały rok. W roku 2006 zrealizowaliśmy 4 Jarmarki Ekologiczne na Placu Solnym we Wrocławiu.

Do udziału w Jarmarkach zaprosiliśmy kupców, rzemieślników, drobne firmy handlowe z regionalnym asortymentem, twórców realizujących swoje prace z naturalnych materiałów. W programie mieliśmy np. kiermasz atestowanej żywności (soki i moszcze, miody i preparaty, sery, jajka od zielononózek, zapachowe drobiazgi, woskowe świece, oferty agroturystyczne i wiele innych atrakcji.

Partnerstwo Miast i Obywateli „Zielony Targ dla Wrocławia

Nowatorski pomysł połączenia tradycji targowych Wrocławia ze współczesną formą spółdzielni konsumenckiej w Dreźnie był tematem polsko-niemieckiego projektu „Zielony Targ dla Wrocławia - połączenie doświadczeń drezdeńskiej spółdzielni konsumenckiej Verbrauchergemeinschaft-Dresden oraz wrocławskich Ekojarmarków”.

Dofinansowany przez Fundację Batorego 10-miesięczny projekt (czas realizacji: X 2005 – VI 2006) miał na celu wypracowanie modelu centrum dystrybucji produktów ekologicznych we Wrocławiu, przy współudziale samorządu, lokalnego biznesu oraz producentów żywności ekologicznej z regionu. W ramach współpracy odbyły się wizyty studyjne oraz warsztaty, dzięki którym opracowano studium wykonalności dla przedsięwzięcia, niezbędne do pozyskania funduszy na inwestycję. Inicjatorem projektu była Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, zaś niemieckim partnerem Umweltzentrum z Drezna.

Centrum dystrybucji lokalnych produktów rolnictwa ekologicznego – system dostaw Eko-Paczek na wrocławski rynek

W grudniu 2005 r. rozpoczął się 9-cio miesięczny projekt będący kontynuacją kilkuletnich działań Fundacji na polu rozwoju dystrybucji lokalnych produktów ekologicznych. Celem projektu była kompleksowa współpraca z producentami żywności ekologicznej z okolic Wrocławia w promieniu ≤ 100 km, w taki sposób, aby stworzyć stabilnych i rozwijających się dostawców żywności ekologicznych dla wrocławskich konsumentów.

Bazując na pięcioletnim doświadczeniu cyklicznych Wrocławskich Jarmarków Ekologicznych, udziału w wielu innych miejscach oraz formach sprzedaży, doświadczeniach rolników ekologicznych oraz drezdeńskiej Spółdzielni Konsumenckiej (która powstając 10 lat temu zaczynała od dostaw eko-paczek miała analogiczny rynek lokalnych produktów ekologicznych jak teraz na Dolnym Śląsku) wypracowano model dystrybucji odpowiedni na wrocławski rynek.

Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków Programu Phare, Fundacji Fundusz Współpracy.

Łącznik branżowego ds. Funduszy Strukturalnych

Wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej Polska uzyskała prawo korzystania z funduszy strukturalnych. Aby pomóc trzeciemu sektorowi w przygotowaniu się do skorzystania ze środków europejskich, Przedstawicielstwo Polskich Organizacji Pozarządowych w Brukseli wraz z Fundacją Batorego zainicjowało w 2002 roku tworzenie sieci łączników - specjalistów ds. funduszy europejskich. W procesie rekrutacji wybrano po dwóch Łączników regionalnych oraz trzech Łączników branżowych z dziedziny ekologii i rolnictwa. Ich zadaniem jest pomagać organizacjom pozarządowym w tym, aby w sposób najbardziej kompetentny i aktywny uczestniczyły one w procesach związanych z przyjęciem przez Polskę funduszy strukturalnych.

Rok 2006 był kolejnym rokiem pełnienia funkcji Łącznika branżowego ds. Funduszy Strukturalnych przez Pawła Antoniewicza, współpracownika Dolnośląskiej Fundacji Ekorozwoju. W ramach działalności zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

- serwis informacyjny „Łącznik branżowy ds. ochrony środowiska” opracowany na stronach internetowych Koalicji Pozarządowych Organizacji Ekologicznych na rzecz Funduszy Unijnych (www.koalicjafs.org.pl)
- punkt doradczy dla organizacji pozarządowych mających w celach statutowych lub kierujących się w swojej działalności zasadą zrównoważonego rozwoju, a także dla organizacji zaangażowanych w tworzenie Lokalnych Grup Działania w programie LEADER +; punkt powstał w ramach projektu Polskiej Zielonej Sieci „Fundusze dla zrównoważonego rozwoju”.

„Partnerstwo dla turystyki”

Koncepcja projektu “Partnerstwo dla turystyki” zrodziła z realnej potrzeby stworzenia platformy do współpracy przy wytyczaniu oraz oznakowaniu szlaku Eurovelo na Dolnym Śląsku. Potrzeby zainicjowania współpracy dolnośląskich gmin, przez które będzie przebiegała trasa Eurovelo- międzynarodowego szlaku rowerowego.

Głównym działaniem Projektu była organizacja seminarium, na które zostali zaproszeni przedstawiciele z dolnośląskich gmin, a także organizacji zajmujących się rozwojem turystyki aktywnej.

Tematem seminarium były ponadregionalne szlaki rowerowe o strategicznym znaczeniu dla regionu: Eurovelo i Szlak Odry, bowiem przecinając Dolny Śląsk z zachodu na wschód oraz z północy na południe tworzą osie, wokół których rozwijać się będą inicjatywy związane z infrastrukturą turystyki rowerowej i lokalnego biznesu: punkty gastronomiczne, oferta noclegowa, usługi. Zaprezentowano koncepcje rozwoju tras rowerowych na Dolnym Śląsku, jak również szanse i możliwości stworzenia partnerstwa lokalnego na przykładzie istniejącego już partnerstwa zawiązanego w ramach realizacji Szlaku Odry. Do wystąpień i dyskusji zaproszeni zostali specjaliści w temacie projektowania i promocji szlaków rowerowych, tworzenia partnerstw lokalnych oraz pozyskiwania Funduszy Europejskich. Więcej informacji na stronie www.eko.org.pl/seminarium.

Organizacja seminarium dofinansowana była przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności w ramach programu Stowarzyszenie Szkoła Liderów. Termin realizacji projektu: 16. V. 2006 – 30. VI. 2006.

Rowerem na majówkę – międzyszkolna impreza sportowo-rekreacyjna dla młodzieży

Adresatami tego projektu realizowanego w dniach 1 kwietnia – 30 czerwca 2006 byli gimnazjaliści wrocławscy. Jego celem było zaś zaszczepienie tradycji rajdowych jako ekologicznej i alternatywnej formy rekreacji.

Podczas 4 rajdów: 3 jednodniowych oraz jednego dwudniowego, przejechano łącznie 300 km szlakami rowerowymi. Rajdy miały miejsce na terenach cennych przyrodniczo. Dwudniowy rajd odbył się w Dolinie Baryczy, a jednodniowe do: rezerwatu leśnego Zabór Wielki, Wojnowic koło Wrocławia, Szlakiem Odry do Brzegu Dolnego.

Europejski Dzień Bez Samochodu 2006

W roku 2006 obchody Europejskiego Dnia Bez Samochodu zostały rozłożone na kilka dni – kampania trwała od 17 do 22 września.

Na obchody EDBS składał się szereg działań organizowanych na przestrzeni kilku dni:

- Zorganizowanie happeningu ulicznego promującego ideę święta.
- Zapewnienie darmowej komunikacji zbiorowej dla wszystkich mieszkańców Wrocławia dnia 22 września.
- Zorganizowanie sztafety rowerowej po wrocławskich ścieżkach rowerowych, w której wzięli udział politycy (m.in. wiceprezydent Sławomir Najnigier, dyrektor Wydziału Zdrowia UM Włodzimierz Sidorowicz, przedstawiciele partii politycznych), nauczyciele akademicki, a także goście z Holandii i mieszkańcy.
- Zorganizowanie przejazdu rowerzystów ulicami miasta, a także mini-festynu po jego zakończeniu. Podczas festynu odbywały się konkursy z nagrodami, zabawy przy muzyce, prezentacja koncepcji tras rowerowych. Można było również oznakować swój rower. W przejeździe wzięła udział około setka rowerzystów.

Bez przekrętów z rowerzystami - Nadzór społeczny i przeciwdziałanie patologiom w procesach programowania polityk transportowych miast

Projekt „Bez przekrętów z rowerzystami. ...” prowadzony był w ramach Programu Społeczeństwa Obywatelskiego Fundacji im. Stefana Batorego „Organizacje strażnicze – społeczna odpowiedzialność w życiu publicznym”.

Na projekt składają się trzy moduły. Była to międzynarodowa konferencja p.t.: „Partnerstwo społeczne – problem czy korzyści?” zorganizowana z partnerem z Berlina – Mobilocal 21. Celem konferencji było zaprezentowanie modeli współpracy i roli inicjatyw obywatelskich w procesie kształtowania polityki transportowej miasta. Spektrum prezentowanych zagadnień dotyczyło głównie ruchu rowerowego oraz mobilności w mieście. Zaproszeni partnerzy z Berlina, Wrocławia i Krakowa przybliżyli własne doświadczenia i rozwiązania związane z polityką transportową miasta, ze szczególnym naciskiem na zrównoważoną komunikację rowerową i rolę partnerstwa w procesie podejmowania decyzji.

Waga i innowacyjność naszego projektu zostały wysoko docenione także przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej, czego wyrazem jest dofinansowanie konferencji polsko-niemieckiej pt. "Partnerzy społeczni - problem czy korzyści?" organizowanej w ramach projektu.

Silesia Velo - Wrocławska Magistrala Rowerowa

Projekt Wrocławskiego Magistrali Rowerowej *Silesia Velo* powstał w wyniku rosnącego zapotrzebowania na spójny system szlaków rowerowych, szczególnie tych o znaczeniu ponadregionalnym we Wrocławiu. Miasto znajduje się na przecięciu tych dwóch szlaków, a dzięki obecności niezbędnej infrastruktury dostosowanej do obsługi ruchu turystycznego (lotnisko, dworce, hotele, itp.) oraz mnogości atrakcji turystycznych, spełnia wszelkie wymagania, aby stać się naturalnym węzłem komunikacyjnym dla ruchu turystycznego.

Stworzenie systemu węzła komunikacyjnego polegało przede wszystkim na spójnym oznakowaniu dwóch kluczowych szlaków: międzynarodowego Eurovelo 9 oraz Rowerowego Szlaku Odry. W taki sposób, aby trasę przejazdu połączyć z udogodnieniami oraz atrakcjami Wrocławia dla turystów. Jednocześnie system szlaków opatrzony jest spójnym systemem informacyjnym na terenie miasta Wrocław. W tym celu w kluczowych miejscach miasta zostały ustawione tablice informacyjne, które mają służyć dobrej orientacji użytkownika, informacji o atrakcjach na szlaku oraz promocji miasta. Łącznie na terenie Wrocławia zostało oznakowanych ponad 90 km szlaków rowerowych: Szlak Odry ponad 60 km, a szlak Eurovelo 9 - ok.30 km.

Dzięki realizacji niniejszego zadania Wrocław realnie stał się centralnym oraz strategicznym punktem przecięcia dla dwóch ponadregionalnych szlaków rowerowych, co w znaczny sposób wpłynie na podniesienie rangi miasta jako węzła komunikacyjnego dla międzynarodowych szlaków rowerowych (szlak Eurovelo). Projekt został dofinansowany przez Gminę Wrocław.

Kampania „Selektywna zbiórka baterii i zużytego sprzętu elektronicznego”

Regionalna kampania „Selektywna zbiórka baterii i zużytego sprzętu elektronicznego – wsparcie nowych elementów w gospodarce odpadami” ruszyła z początkiem 2006 roku. Miała formułę cyklu seminariów dla samorządów oraz firm handlowych i placówek edukacyjnych, zachęcających do podjęcia selektywnej zbiórki tego rodzaju odpadów, wsparcia w realizacji programów gospodarki odpadami i tworzenia nowych regulaminów utrzymania porządku i czystości w gminach – obejmujących tę sferę gospodarowania odpadami. Wsparcie polegać będzie również na nieodpłatnym przekazaniu materiałów edukacyjnych oraz pojemników do zbiórki.

W 2006 r. przez cały rok prowadzony i aktualizowany był także serwis poświęcony tematowi elektrochemicznych źródeł prądu www.eko.org.pl/baterie. Przybyło także zgłoszeń od firm i instytucji zajmujących się selektywną zbiórką, i zgłaszających własne punkty zbiórki. Fundacja pośredniczyła w nawiązywaniu kontaktów z odbiorcami i recyklerami zużytych baterii. Z kolei w sezonie wakacyjnym 2006 zorganizowano kampanie zbiórki baterii w sudeckich schroniskach górskich.

Czyste środowisko- komfort na co dzień

Pod tą nazwą kontynuowany był program edukacji ekologicznej w gminie Krapkowice (woj. opolskie) rozpoczęty we wrześniu 2004 roku.

Działania i najważniejsze osiągnięcia programu to:

- nawiązanie partnerstwa z Starostwem Powiatowym i Urzędem Miasta i Gminy dla realizacji zadania pożytku publicznego;
- zaangażowanie 10 placówek edukacyjnych z terenu Gminy Krapkowice;
- bezpośrednie włączenie w PEE 15 nauczycieli i 182 uczniów;
- realizacja cyklu warsztatowo-szkoleniowego dla nauczycieli;
- realizacja dwóch bloków tematycznych w formie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów;
- przeprowadzenie trzech konkursów indywidualnych i jednego międzyszkolnego dla uczniów;
- prezentację bloku ekologicznego związanego z PEE podczas Dni Krapkowic;
- publikacja materiałów edukacyjnych w prasie oraz transmisji w radio i telewizji Opole – w tym konkursu prasowego i radiowego;
- prowadzenie serwisu internetowego www.czystesrodowisko.org, prezentującego przebieg PEE.

Czy ja dbam o środowisko?

W 2005 r. nasza fundacja została regionalnym partnerem „Agro-Group” z Białegostoku, koordynującym nowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Program „Czy ja dbam o środowisko” nakierowany jest na zaplanowanie przez młodych ludzi programu naprawczego dla własnej szkoły w zakresie oddziaływania na środowisko.

W jego ramach zorganizowaliśmy dwa seminaria dla nauczycieli informujące o zasadach i celach programu: 14 grudnia w Krapkowicach oraz 15 grudnia we Wrocławiu. Prawie 50 nauczycieli otrzymało pakiety materiałów, a także informacje o możliwości przeprowadzenia audytu oceniającego, w których sferach można bezkosztowo wprowadzić zasady ekorozwoju w szkołach.

W projekcie dla najciekawszych zgłoszeń przeznaczono pulę grantów w wysokości 1000zł na wprowadzanie zmian wynikłych z audytu.

Inwentaryzacja starorzeczy, nieużytków wodnych, oczek i zbiorników wodnych na terenie Wrocławia

Pracownia Ochrony Przyrody i Ekologii Krajobrazu wykonała w 2006 roku na zlecenie Gminy Wrocław opracowanie pt. „Inwentaryzacja starorzeczy, nieużytków wodnych, oczek i zbiorników wodnych na terenie Wrocławia”. Opracowanie objęło aktualizację, wykonanej w 1996 roku przez Fundację, inwentaryzacji i oceny przyrodniczo-użytkowej starorzeczy, nieużytków, zbiorników wodnych na terenie Wrocławia. Opracowanie ma posłużyć ustaleniu aktualizacji wytycznych planistycznych – w kontekście trendów zmian. W zakresie opracowania weszła aktualizacja lokalizacji zbiorników (weryfikacja lokalizacji 211 zbiorników z opracowania z roku 1996 – weryfikacja ewentualnych nowych

zbiorników), aktualizacja występowania gatunków roślin chronionych, aktualizacja ornitofauny, aktualizacja waloryzacji ekologiczno–krajobrazowej oraz aktualizacja dokumentacji fotograficznej. Aktualizacja uzupełniona została o oszacowanie tendencji zmian ekosystemów wodnych i podmokłych podmokłych na terenie miast Wrocławia oraz wskazania dotyczące wytycznych planistycznych, potrzeb ochrony zbiorników oraz możliwości i formy użytkowania. Opracowanie oddane zostało w formie raportu obejmującego część opisową oraz mapy, dokumentację fotograficzną i tabelaryczne zestawienie danych.

Dokumentacja przyrodnicza projektowanego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Krynki”

Pracownia Ochrony Przyrody i Ekologii Krajobrazu rozpoczęła w roku 2005 przygotowanie na zlecenie Starostwa Strzelin, Gmin Strzelin, Przeworno i Wiązów dokumentacji przyrodniczej projektowanego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Krynki”. Wykonano analizę struktury użytkowania, zmapowanie siedlisk oraz zmapowanie drzew o wymiarach pomnikowych. Podjęte w 2006 roku zakończone mają być do października 2006.

Rozwój instytucjonalny Dolnośląskiej Fundacji Ekorozwoju

W 2006 roku kontynuowaliśmy rozpoczęte działania związane z rozwojem potencjału organizacyjnego fundacji. W ramach tych działań cały zespół Dolnośląskiej Fundacji Ekorozwoju uczestniczył w warsztatach nt. pracy w zespole, warsztatach z zakresu zarządzania finansami. Przeprowadzony został audyt organizacyjny (porównawczy do stanu w 2004 r), wypracowana została strategia działania na lata 2007-2013. Realizacja tych działań możliwa była dzięki dotacji Fundacji Batorego w ramach programu „Kuznia”.